

ผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ของเด็กปฐมวัย*

THE EFFECTS OF EXPERIENCE BY USING THE CONCEPT OF MODELLING ON PUBLIC-MINDED BEHAVIORS OF YOUNG CHILDREN

¹พงษ์ลัดดา แสงจันทร์ Pongladda Sangchan ²รุ่งรอง งามศิริ Rungrong Ngamsiri

³จริยาภรณ์ สกุลพราหมณ์ Jariyaporn Sakulprahm

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: aomsasawin@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง และระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบและศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย ตำบลหนองปรือ อำเภอนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.60-1.00 มีค่าความสอดคล้องในการสังเกตเท่ากับ 0.87 และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดประสบการณ์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ มีค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแผนเท่ากับ 1.00 และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 4.58 เมื่อเทียบกับเกณฑ์พบว่า แผนการจัดประสบการณ์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ มีประสิทธิภาพมากที่สุด การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบอนุกรมเวลา ซึ่งมีการสังเกต 3 ระยะ คือ ระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังทดลองโดยใช้กราฟเส้น ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะหลังทดลอง สูงกว่าระยะก่อนทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ 2) พัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ มีแนวโน้มสูงขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมจิตสาธารณะ, การเรียนรู้จากตัวแบบ, เด็กปฐมวัย

Abstract

The objective of this research article were to compare the public-minded behaviors of young children in pre-experiment and post-experiment by experience using the concept of modelling and to study the development of public-minded behaviors of young children in pre-experiment, experiment and post-experiment by experience using the concept of modelling. The target group consisted of 16 young children studying in kindergarden 3 in the 2nd semester of the academic year 2020 of Bannongsarai School, Nongprue District, Kanchanaburi province. Two types of instruments were: 1) the observation of public-minded behaviors form, with the content validity was 0.60-1.00, and the rater agreement index was 0.87 and 2) lesson plans by experience using the concept of modelling, with the index of consistency between lesson plans and objectives was 1.00 and efficiency value was 4.58. Comparing with the criteria, it was found that lesson plans by experience using the concept of modelling most effective. The research methodology used time series experimental design. There were 3 stages of observation including pre-experiment, during experiment and post-experiment. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and using line graphs for presenting the development of public-minded behaviors. The findings were as follows: 1) The public-minded behaviors of young children in post-experiment was higher than pre-experiment by experience using the concept of modelling. 2) The development of public-minded behaviors of young children in pre-experiment, during experiment and post-experiment by experience using the concept of modelling tended to be higher.

Keywords: Public-Minded Behaviors, Modelling, Young Children

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ และโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยหลายประการ สังคมไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงจากภายในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศหลากหลายรูปแบบ เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง การขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นสถิติอาชญากรรมอันเป็นผลมาจากปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนที่ทวีความรุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งได้แก่ วินัย ความซื่อสัตย์ และการมีจิตสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) กล่าวว่า จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่ควรได้รับความสนใจและใส่ใจ เนื่องจากผู้คนมีความเป็นปัจเจกนิยมมากขึ้นต่างคนต่างอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองที่เน้นความเจริญเชิงวัตถุมากกว่าจิตใจ มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการดำเนินชีวิตที่ง่ายขึ้นมากมาย แต่ผู้คนกลับขาดสิ่ง

เรียกว่า จิตสำนึกร่วม หรือจิตสาธารณะ ต่อคนรอบตัวและสิ่งรอบข้าง ซึ่งสิ่งนี้มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์ เพียงแต่ต้องปลูกให้ตื่นขึ้นมา หรืออาจต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นใหม่ แต่ไม่ว่าจะเป็นความหมายใดก็ตามจิตสำนึกร่วมหรือจิตสาธารณะนั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน ซึ่งจะทำให้ผู้คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข การขาดจิตสาธารณะทำให้สาธารณะสมบัติของชาติ รวมถึงธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำและป่าเสียหายโดยที่ไม่มีใครช่วยกันดูแลรักษา เพราะไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะต้องดูแลซึ่งอาจเกิดจากความเคยชินในการใช้ทรัพยากรในอดีตที่มีเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความประมาทและใช้อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงการขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งเมื่อจำนวนทรัพยากรน้อยลงแต่นิสัยเดิมของผู้คนยังคงอยู่ จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆในสังคมตามมา ดังนั้น การศึกษาจึงควรปลูกฝัง ส่งเสริม และพัฒนาจิตสาธารณะของคนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังในช่วงปฐมวัย เนื่องจากปฐมวัยเป็นวัยที่มีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม เพราะเป็นไม้อ่อนที่ดัดง่าย การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมจะช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้มาก หากเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้เด็กสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่างชาติอื่นจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกายสบายใจ ตลอดจนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (กรรยา พรณนา, 2559)

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ โดยตัวแบบสามารถถ่ายทอดความคิด และการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน หากเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาก่อน เมื่อได้รับการเสนอตัวแบบที่มีพฤติกรรมเหมาะสม จนเด็กเกิดความสนใจ เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าในตัวแบบจะลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลงได้ และหันมาเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมจากตัวแบบแทน ซึ่งวิธีการนี้สามารถนำไปปรับใช้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยได้ ตัวแบบมี 2 ประเภท คือ ตัวแบบที่เป็นบุคคลและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ตัวแบบที่เป็นบุคคลทำให้เด็กได้มีโอกาสสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับตัวแบบ ส่วนตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ การ์ตูน หุ่นนิทาน เป็นต้น การนำแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบมาใช้จัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัยจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยการซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมและพร้อมที่จะแสดงออกมาเมื่อมีโอกาส

นอกจากนี้ โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย ยังเป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งทางโครงการกองทุนฯ ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น โรงเรียนบ้านหนองสาหร่ายจึงได้กำหนดอัตลักษณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของโครงการกองทุนฯ ซึ่งคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนที่โรงเรียนกำหนด

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ในระยะก่อนทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ สูงกว่าระยะก่อนทดลองการจัดประสบการณ์

2. พัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ มีแนวโน้มสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบอนุกรมเวลา (Time series design)

2. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัย ที่กำลังเรียนอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย ตำบลหนองปรือ อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 4 จำนวน 16 คน

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยซึ่งมีพฤติกรรมที่สังเกต 3 ด้าน คือ 1) การดูแลรักษา ไม่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม 2) การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสถานที่ของส่วนรวมและรับอาสาทำสิ่งที่ตนสามารถทำได้ 3) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต (RAI) เท่ากับ 0.97

3.2 การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 8 แผน คู่มือการจัดประสบการณ์ หุ่น นิทาน และอุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์กับวัตถุประสงค์ เท่ากับ 1.00 และค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 4.58

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบและเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม จิตสาธารณะโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองทุกวัน เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ และสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยทุกวัน

ระยะที่ 3 ระยะหลังทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองทุกวัน เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนและหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยนำเสนอข้อมูลพัฒนาการในรูปแบบของกราฟเส้น

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ สูงกว่าระยะก่อนทดลองจัดประสบการณ์

2. พัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยผลการวิจัยทั้ง 2 ข้อได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ

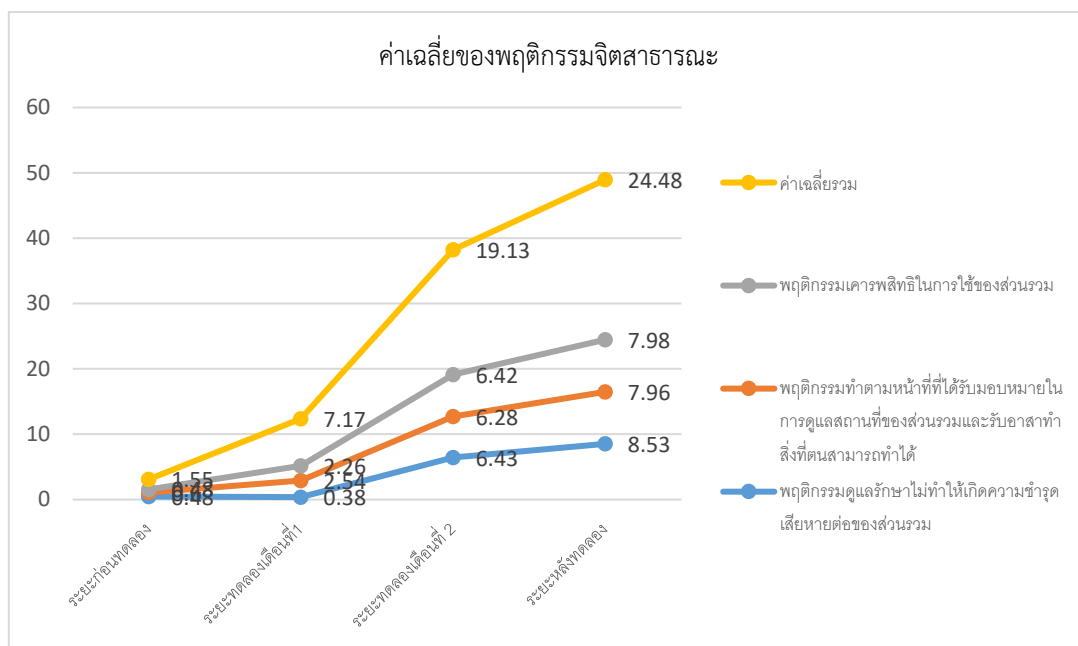
ระยะการทดลอง	ระยะก่อนทดลอง				ระยะทดลอง								ระยะหลังทดลอง			
					เดือนที่ 1				เดือนที่ 2							
	ค่าสถิติ	ดูแลรักษาไม่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสถานที่ของส่วนรวม	เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	พฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวม	ดูแลรักษาไม่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสถานที่ของส่วนรวม	เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	พฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวม	ดูแลรักษาไม่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสถานที่ของส่วนรวม	เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	พฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวม			
ค่าเฉลี่ย	0.48	0.60	0.48	1.55	2.38	2.54	2.26	7.17	6.43	6.28	6.42	19.13	8.53	7.96	7.98	24.48
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.21	0.39	0.23	0.42	0.65	0.63	0.72	1.78	0.50	0.57	0.40	1.38	0.04	0.10	0.04	0.11

จากตารางที่ 1 แสดงว่า

ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยโดยรวมในระย่ก่อนทดลอง พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.42 ระย่หลังทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ 24.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.11 แสดงว่าค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระย่หลังทดลอง สูงกว่าระย่ก่อนทดลองจัดประสการณโดยใช้นวคคการเรยนรู้จากตัวแบบ และเม่อพิจารณาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน พบว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะในระย่หลังการทดลอง สูงกว่าระย่ก่อนการทดลองทุกด้าน

ผลการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระย่ก่อนทดลอง ระย่ทดลองและระย่หลังทดลองจัดประสการณโดยใช้นวคคการเรยนรู้จากตัวแบบ พบว่า ระย่ก่อนทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ 1.55 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.42 ระย่ทดลองเดอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ 7.17 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.78 ระย่ทดลองเดอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ 19.13 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.38 และระย่หลังทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ 24.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.11 แสดงว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระย่ก่อนทดลอง ระย่ทดลองและระย่หลังทดลองจัดประสการณโดยใช้นวคคการเรยนรู้จากตัวแบบ มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 พัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ในระย่ก่อนทดลอง ระย่ทดลองและระย่หลังทดลองจัดประสการณโดยใช้นวคคการเรยนรู้จากตัวแบบ

จากภาพที่ 1 แสดงว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านในระยะทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง และระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ แสดงว่าพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะหลังทดลอง จัดประสบการณ์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ มีแนวโน้มสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ สูงกว่าระยะก่อนทดลองจัดประสบการณ์ และพัฒนาการของพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยในระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขั้นตอนการจัดประสบการณ์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ โดยแบ่งเป็น 2 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นการได้มาซึ่งความรู้ และชั้นที่ 2 ชั้นการกระทำ ซึ่งในแต่ละชั้นจะประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ ดังนี้

1.1 ชั้นการได้มาซึ่งความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งการออกแบบกิจกรรมในขั้นนี้ ประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การเล่านิทานประกอบภาพและการเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ ในขั้นของการเลือกใส่ใจตัวแบบ การเข้ารหัสและการเก็บจำ โดยการเล่านิทานประกอบภาพและการเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่น รวมทั้งการสนทนาซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาและตัวละครในนิทาน ซึ่งตัวละครหลักในนิทานคือตัวแบบของเด็กในการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ กิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมนี้เป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและใส่ใจตัวแบบจากนิทานที่ครูสร้างขึ้นซึ่งนำไปสู่การเข้ารหัสและการเก็บจำพฤติกรรมจิตสาธารณะไว้ในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

1.2 ชั้นการกระทำ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเอาสิ่งที่เก็บจำในขั้นของการได้มาซึ่งความรู้ แสดงออกมาเป็นพฤติกรรม การออกแบบกิจกรรมในขั้นนี้ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม ได้แก่ การเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงบทบาทสมมติ และการสะท้อนกลับและระดมความคิดเกี่ยวกับนิทาน มีความสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้จากตัวแบบ โดยกระบวนการนี้ เด็กได้แสดงพฤติกรรมของตนเองออกมา จากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งเด็กได้เก็บบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้ในระบบความจำของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำ นำสิ่งที่จำไว้ออกมาแสดงเป็นพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับเด็ก เริ่มจากกิจกรรมเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ เด็กและครูร่วมกันเตรียมความพร้อมแบ่งหน้าที่ตัวละครและซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมนี้เด็กจะอยู่ในกระบวนการถอดรหัสโดยเด็กนำเอาสิ่งที่เก็บจำแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมผ่านการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในส่วนของกิจกรรมการสะท้อนกลับและระดมความคิดเกี่ยวกับนิทาน เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับตัวละครในนิทานและเนื้อเรื่องในนิทาน แล้วร่วมกันแสดงออกมาโดยการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมนี้จะช่วยให้เด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะออกมาเมื่อมีโอกาส

สรุปการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจากตัวแบบ ทั้ง 2 ชั้น 5 กิจกรรม มีความสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมครบ 2 ชั้นผ่านการเรียนรู้ 5 กิจกรรมแล้วนั้น เด็กจะเกิดการจดจำพฤติกรรมจิตสาธารณะของตัวแบบ และนำพฤติกรรมนั้นมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อเด็กมีโอกาสเด็กสามารถแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะออกมาได้เหมือนกับตัวแบบตามแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ จึงส่งผลทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังได้รับการจัดประสบการณ์

2. การเลือกใช้ตัวแบบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แต่งนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะและกำหนดคุณลักษณะของตัวแบบในนิทาน ให้มีคุณสมบัติของตัวแบบที่ดี คือ มีความคล้ายคลึงกับผู้เลียนแบบในด้านต่างๆ เช่น อายุ เพศ รวมทั้งระดับความสามารถ (พิมพ์ชนก นุชนตร, 2560) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบตัวละครในหนังสือนิทานทั้ง 8 เรื่อง เป็นเด็กชั้นอนุบาล 3 ทั้งเพศชายและหญิง ซึ่งเป็นวัยเดียวกันกับผู้เลียนแบบ นอกจากนี้ยังให้มีบุคลิกลักษณะ น่ารัก อ่อนโยน และชอบแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ อีกทั้งเรื่องราวในนิทาน เมื่อตัวแบบได้แสดงพฤติกรรมที่ดีออกมาแล้ว ยังได้รับคำชมเชยจากครูและเพื่อน จึงอาจส่งผลให้ เมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้ว จึงเกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบในนิทาน เพราะคาดหวังว่า จะได้รับการเสริมแรงเหมือนกับตัวแบบที่ได้รับ ซึ่งวิธีการนี้สอดคล้องกับการเสริมแรงที่เรียกว่า การเสริมแรงจากการคาดหวังว่าจะได้รับการเสริมแรงเหมือนกับตัวแบบที่ได้รับ (vicarious reinforcment) ซึ่งวิธีการนี้เป็นกระบวนการจูงใจ ตามแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ (รังรอง งามศิริ, 2560) ดังนั้นการเลือกใช้ตัวแบบและการนำเสนอเนื้อหาในนิทานที่ผู้วิจัยใช้จึงมีผลทำให้เด็กปฐมวัยเกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

3. นิทาน หุ่น และการแสดงบทบาทสมมติ เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากตัวแบบให้กับเด็ก เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นสื่อรูปธรรมที่มีผู้นิยมนำมาใช้กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ผู้เล่าจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเล่านิทานเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก เพราะสามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547) นอกจากนี้อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่านิทานที่เหมาะสมกับวัยของเด็กอีกอย่างหนึ่ง คือ หุ่น เพราะหุ่นเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของเด็กเนื่องจากหุ่นสามารถเคลื่อนไหวได้ มีสีสันสวยงาม และคล้ายกับตุ๊กตาหรือของเล่นที่เด็กรู้จัก นอกจากนี้การเชิดหุ่น เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องทำร่วมกับผู้อื่น และเปิดโอกาสให้เด็กได้กล้าแสดงออก และใช้ภาษาในการพูดคุยสื่อสารเรื่องราวต่างๆ และซึ่งจะช่วยดยการจดจำพฤติกรรมจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับศุภลักษณ์ บำรุงพันธ์ (2555) กล่าวว่า นิทานนอกจากการสร้างความสนใจและให้ความบันเทิงแก่เด็กแล้ว นิทานยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการฝึกการสร้างมโนภาพและจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งในการช่วยยกระดับกล่อมเกลাজิตใจของเด็กซึ่งยังละเอียดอ่อนให้สามารถรับสิ่งที่งดงามเชิงนามธรรมต่างๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับสายทอง ธัญญาภ (2559) กล่าวว่า การให้เด็กได้เลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของตัวละครในนิทาน เป็นวิธีการที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางสังคมที่ดี เพราะเป็นวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยและพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับเด็ก และยังสามารถช่วยแก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบของตัวละครในนิทานที่เด็กสนใจและชื่นชอบได้

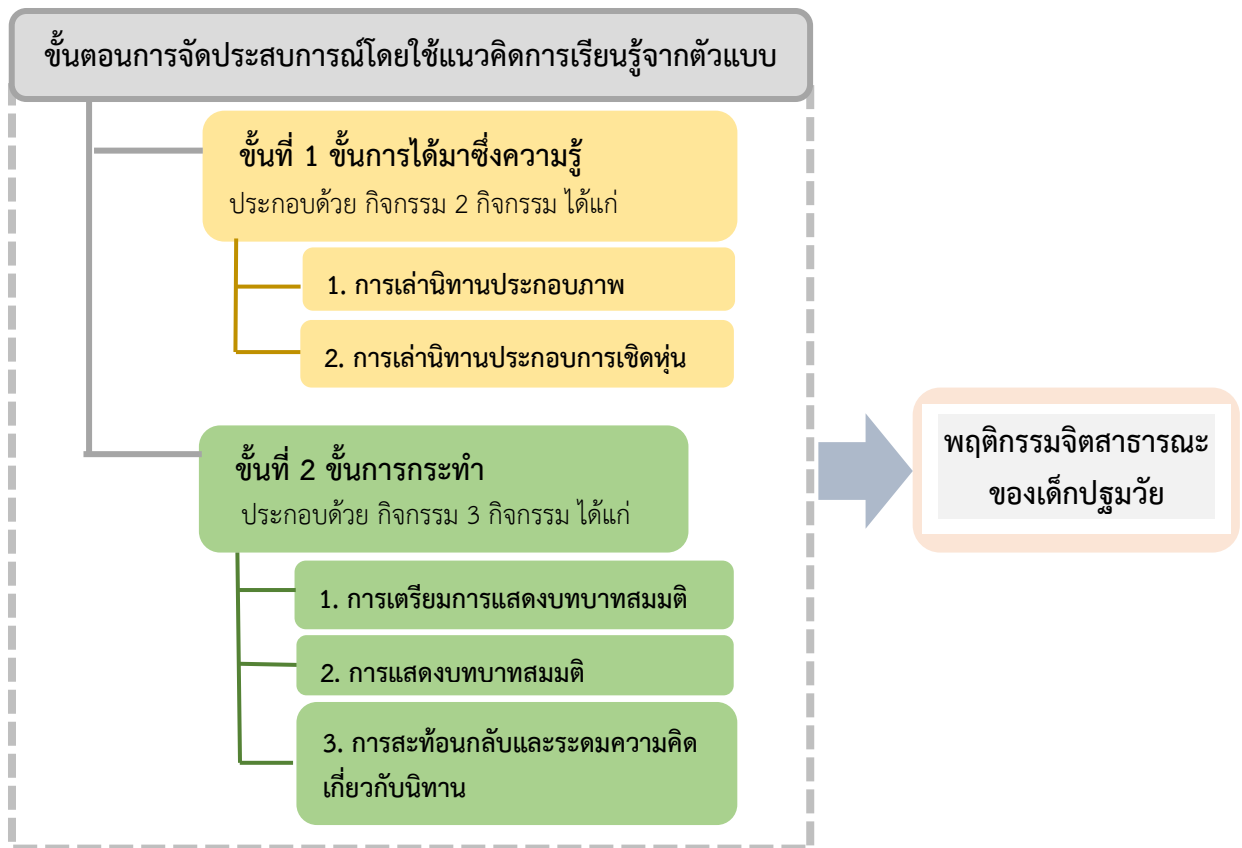
สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ โดยมีขั้นตอน 2 ชั้น คือ ขั้นการได้มาซึ่งความรู้และขั้นของการกระทำ การเลือกใช้ตัวแบบในนิทาน การใช้หุ่น และการแสดงบทบาทสมมติ มีความสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบและเหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจึงส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยมีแนวโน้มของพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น และการเพิ่มขึ้นจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ระยะเวลาหลังการทดลองเพิ่มจากระยะทดลอง และระยะทดลองเพิ่มจากระยะก่อน

การทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ที่ได้นำแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมด้านบวกของปวรี กาญจน์ (2556) ที่ศึกษาพบว่า คะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ชมวีดิทัศน์การเรียนรู้จากตัวแบบสัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ขั้นตอนการจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยได้นำหลักการของแนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบที่มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม มาพัฒนาเป็นขั้นตอนการจัดประสบการณ์ และได้ใช้ตัวแบบที่เป็นหุ่นและนิทานเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการเก็บจำ มีการแสดงบทบาทสมมติและการสะท้อนกลับ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้นำเอาสิ่งที่เก็บจำมาแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ สรุปองค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยอธิบายได้ดังนี้
ขั้นตอนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบมีทั้งหมด 2 ขั้นตอน
ดังนี้

1. ขั้นการได้มาซึ่งความรู้ คือกระบวนการที่ครูจัดกิจกรรมให้ความรู้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เกิดการเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ การเล่านิทานประกอบภาพ และการเล่ากิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่น
2. ขั้นการกระทำ คือ กระบวนการที่ครูจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กปฐมวัยนำเอาสิ่งที่เก็บจำในขั้นที่ 1 แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม ได้แก่ การเตรียมการแสดง บทบาทสมมติการแสดงบทบาทสมมติ และการสะท้อนกลับและระดมความคิดเกี่ยวกับนิทาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
จากผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ในระยะทดลองจัดประสบการณ์ สูงกว่าระยะก่อนทดลองจัดประสบการณ์ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ สามารถนำไปใช้กับโรงเรียนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายได้ ซึ่งการนำไปใช้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 1.1 การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เล่านิทานและเชิดหุ่นด้วยตนเอง
 - 1.2 การจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ครูต้องให้การเสริมแรงทันทีเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น เพศ อายุ ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยหรือไม่
 - 2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากตัวแบบในด้านการปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ ให้กับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กรรยา พรรณนา. (2559). จิตสาธารณะสร้างได้ง่ายนิดเดียว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจันทร์ พะทำโล. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. 16(1). 77-78.
- พิมพ์ชนก นุชเนตร. (2560). การสังเกตและพฤติกรรมการเล่นแบบจากรายการเซเลบสล็อก. การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- รังรอง งามศิริ. (2560). เอกสารประกอบการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู. กาญจนบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศุภลักษณ์ บำรุงพันธ์. (2555). ผลการจัดประสบการณ์การเล่นหัดประกอบคำถามปลายเปิดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สายทอง ธัญนายก. (2559). การจัดกิจกรรมการเล่นหัดโดยใช้หนังสือนิทานบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่มีต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและการมีจิตใจที่ดีงามของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 14(2). 74.